

Figyelemzavar-hiperaktivitás

Dr. Farkas Margit

Vadaskert Kórház és Szakambulancia

Budapest, 2005.

Magyarország célba ér

Definíció

- ◆ Gyermekkorban induló, hosszan fennálló tünetegyüttes, melyre a figyelemzavar és/vagy hiperaktivitás-impulzivitás adott életkornak, fejlettségnek nem megfelelő, túlzott mértékű fennállása jellemző.

Epidemiológia

Prevalencia

A prevalencia függ

- ◆ Mintavétel módjától
- ◆ Információk megszerzésének módjától
- ◆ Alkalmazott vizsgálati eszközöktől

A prevalencia csökken, ha figyelembe vesszük a funkcióromlást.

DSM-IV alapján történő legmegbízhatóbb becslések szerint a **prevalencia 2-5%**.

Etiológia

- ◆ Genetikai tényezők
- ◆ Biológiai tényezők
- ◆ Pszichoszociális tényezők

Viselkedés genetika

- ◆ **Család vizsgálatok:** a szülők rokonai között magas az ADHD és más mentális zavarok előfordulása
- ◆ **Adopciós vizsgálatok:** biológiai szülőkben magasabb az ADHD előfordulása, mint az örökbe-fogadó szülőkben
- ◆ **Iker tanulmányok:** ADHD konkordanciája monozigóta ikrekben magasabb (MZ>DZ)

Molekuláris genetika

- ◆ Az ADHD megjelenéséhez társuló gének:
 - dopamin transzporter és dopamin receptor gének
 - szerotonin transzporter gén
- ◆ A génpolimorfizmust mutató gyerekek többsége nem ADHD-s, illetve az ADHD-s gyerekek többségénél nem tudunk génpolimorfizmust igazolni.

Molekuláris genetika

- ◆ Az ADHD megjelenéséhez társuló gének:
 - dopamin transzporter és dopamin receptor gének
 - szerotonin transzporter gén
- ◆ A génpolimorfizmust mutató gyerekek többsége nem ADHD-s, illetve az ADHD-s gyerekek többségénél nem tudunk génpolimorfizmust igazolni.

Pszichoszociális tényezők

- intrafamiális bizonytalanság
- párkapcsolati konfliktusok
- szülők mentális betegsége
- szülői kompetencia gyengesége
- negatív szülő-gyerek kapcsolat
- alacsony szocioökonómiai státusz (?)

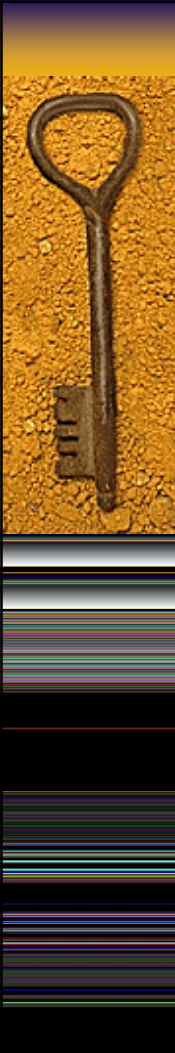

ADHD-HKD klasszifikáció

DSM-IV diagnózis ADHD

ICD-10 diagnózis HKD (hiperkinetikus zavar)

Komorbiditás

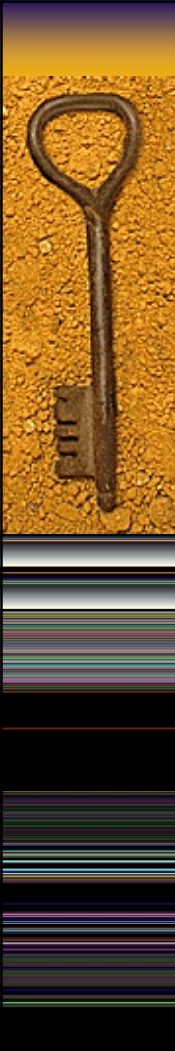
- ◆ oppozíciós magatartászavar
- ◆ viselkedés zavar
- ◆ specifikus tanulási zavar
- ◆ szorongásos zavarok
- ◆ tik zavart
- ◆ depresszív zavart

Jelentősen befolyásolják a hosszú távú prognózist!

Differenciál diagnózis

- ◆ Érzékszervi zavarok (látás, hallás)
- ◆ Krónikus gyermekgyógyászati betegségek
- ◆ Neurológiai eltérések (epilepszia)
- ◆ Fejlődési eltérések (részképességek, beszéd, nyelv, stb.)
- ◆ Alsó határ intellektus (enyhe értelmi fogyatékoság)
- ◆ Egyéb gyermekpszichiátriai zavarok (autizmus, pszichózis, hangulatzavar, szorongás, stb)
- ◆ Gyógyszerhatás következménye

Multimodális kezelés

- ◆ Gyógyszeres kezelés (methylphenidate triciklikusok, atomoxetine)
- ◆ Pszichoedukáció
- ◆ Viselkedésterápia, szülőtréning
- ◆ Társuló eltérések kezelése
- ◆ Szülőkonzultáció, családterápia

Prognózis

- ◆ Jelentős gyermekpszichiátriai rizikó tényező.
- ◆ Az ADHD krónikus zavar, melynek maradványtünetei felnőtt korban is észlelhetők.